

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/735/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6913202975
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6913202975.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa Intrum Justitia Debt Finance AG, so sídlom vo Švajčiarsku, 6300 Zug, Industriestrasse 13C, IČO: CHE-100.023.266, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom v Bratislave, Karadžičova 8, proti odporkyni Y. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N., J. XXX, zast. opatrovníčkou Evou Pivarčovou, tajomníčkou Informačného centra Okresného súdu Zvolen, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA, so sídlom v Košiciach, Park Angelinum 2, IČO: 42326923, zast. Mgr. Petrom Masarovičom, advokátom so sídlom v Košiciach, Park Angelinum 2, o 1.234,21 Eur s prísl, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 16. 06. 2014, č. k. 14C/82/2013-90, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku o povinnosti navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ **j e p o v i n n ý** nahradiť vedľajšiemu účastníkovi Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA, so sídlom v Košiciach, Park Angelinum 2, trovy odvolacieho konania vo výške 24,64 € do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka Mgr. Petra Masaroviča, advokáta so sídlom **v Košiciach, Park Angelinum 2.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd návrh navrhovateľa zamietol, odporkyni sa právo na náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 138,90 Eur, ktoré je povinný zaplatiť zástupcovi vedľajšieho účastníka do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti rozhodnutiu sa odvolal navrhovateľ proti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka. Uznesenie v tejto časti žiadal zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi súd náhradu trov konania neprizná.

Namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O. s. p.). Poukázal na to, že z povahy inštitútu vedľajšieho účastníctva plnenie, že jeho účelom je pomoc niektorému z účastníkov sporového konania. Združenie môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa. Účelom združenia na ochranu spotrebiteľa je vo všeobecnosti aktívna ochrana spotrebiteľov, a to aj v tzv. spotrebiteľských súdnych sporoch. Preto zrušenie musí byť spôsobilé poskytovať kvalifikovanú právnu pomoc spotrebiteľ by bez toho, aby muselo byť zastúpené advokátom. Tento názor podporujú aj stanovky vedľajšieho účastníka, kde je uvedené, „kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka...“ pretože združenie vzniklo práve na to, aby poskytovalo spotrebiteľom právnu pomoc a ochranu, je toho názoru, že vynaloženie nákladov pre zastúpenie združenia advokátom je nevhodné a neúčelné.

Dôvodom zamietnutia žaloby bola prvostupňovým súdom posúdená premlčaná časť nároku navrhovateľa uplatneného v tomto konaní. Zdôraznil, že námietku premlčania vzniesla odporkyňa. Samotná aktívna obrana odporkyne mala za následok jej úspech v spore, z tohto dôvodu nie je možné hovoriť o účelne vynaložených trovách konania na bránenie práva vedľajším účastníkom na strane odporkyne, nakoľko vedľajší účastník ničím neprispel k úspechu v spore. Jeho úkon spočíval iba vo formulárovom vstupe do konania a vznesení námietky premlčania. Navyše s poukazom na ustanovenie § 5b zákona číslo 250/2007 Z. z. je súd povinný prihliadať na premlčanie nároku dodávateľa zo spotrebiteľskej zmluvy ex offo.

Nakoľko aktívna obrana odporkyne spočívajúca vo vznesení námietky premlčania mala za následok jej úspech v spore, pričom prvostupňový súd bol povinný ex offo prihliadnuť na premlčanie, nemôže ísť o trovy potrebné na účelne bránenie práva na strane vedľajšieho účastníka. Odporkyňa ako spotrebiteľka by dosiahla v konaní rovnaký úspech bez pričinenia vedľajšieho účastníka.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril vedľajší účastník. Uznesenie žiadal potvrdiť ako vecne správne a priznať náhradu trov odvolacieho konania vo výške 38,74 €, a to za jeden úkon právnej pomoci, vyjadrenie k odvolaniu.

K námietkam uvedeným v odvolaní uviedol, že vzniesol námietku premlčania, pričom relevantne právne argumentoval, v dôsledku čoho táto skutočnosť viedla k zamietnutiu návrhu na začatie konania.

Pokiaľ ide o oprávnenie vedľajšieho účastníka vzniesť námietku premlčania, poukázal na to, že uplatnenie obrany proti v žalobe je procesným právom účastníka konania za rovnaké právo má podľa § 93 ods. 3 O. s. p. aj vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na strane odporcu.

Vo vzťahu k účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka poukázal na článok 47 Ústavy Slovenskej republiky a § 93 ods. 4 O. s. p., podľa ktorého má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, teda aj právo dať sa zastúpiť advokátom v súlade s § 24 a § 25 ods. 1 O. s. p.

K uplatnenej námietke vo vzťahu k § 5b zákona číslo 250/2007 Z. z. uviedol, že súdy vo viacerých sporoch neprihliadali na neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offo, ani na premlčanie.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka musel podrobne návrh na začatie konania ako aj jeho prílohy preštudovať, posúdiť, či sa v danom prípade jedná o uplatnenie premlčaného nároku a následne podať v tejto konkrétnej veci kvalifikované vyjadrenie. Podanie vedľajšieho účastníka nie je všeobecné, nemá formulárový charakter, ale konkrétne a individuálne sa vyjadruje k žalobnému návrhu navrhovateľa.

Poukázal na prax navrhovateľa, ktorý dlhodobo a opakovane uplatňuje voči spotrebiteľom premlčanej pohľadávky, ktoré na neho boli postúpené spoločnosťou Profidebt Slovakia, s.r.o., a teda je logické, že voči takýmto nárokom navrhovateľa bodu opakovane vystupovať na ochranu spotrebiteľov a postup vedľajšieho účastníka je priamo determinovaný postupom navrhovateľa. Poukázal taktiež na to, že vedľajší účastník svojou činnosťou naplňať ciele politiky EÚ v oblasti ochrany práv spotrebiteľov v zmysle článku 169 Lisabonskej zmluvy, v článku 38 Charty základných práv EÚ ako aj vnútroštátnu právnú úpravu o ochrane spotrebiteľov.

Uviedol, že podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-279/09 združenie na ochranu spotrebiteľa má právo na advokáta ako aj na náhradu trov konania.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1, 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že prvostupňový súd vo výroku rozhodol správne. Taktiež sa stotožňuje s jeho odôvodnením rozhodnutia v celom rozsahu. Prvostupňový súd správne aplikoval príslušné normy práva, rozhodnutie dostatočne odôvodnil. Z tohto dôvodu sa odvolací súd obmedzuje

len na skonštatovanie správnosti daného rozhodnutia a na doplnenie dôvodov správnosti tohto rozhodnutia v súvislosti s podanými konkrétnymi námietkami uvedenými v odvolaní.

Navrhovateľ v odvolaní ako odvolací dôvod uviedol nesprávne právne posúdenie veci, teda odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Keďže navrhovateľ namieta nesprávne rozhodnutie o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, súd zisťoval, či prvostupňový súd použil predpis, ktorý mal použiť. Z rozhodnutia vo veci samej je zrejmé, že okresný súd rozhodoval v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, pričom na rozhodnutie o trovách aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Keďže prvostupňový súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol, právo na náhradu trov konania vzniklo na strane odporkyne ako aj vedľajšieho účastníka. Je preto nepochybné, že prvostupňový súd daný právny predpis aj správne vyložil.

Námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní odvolací súd neakceptoval, pretože ich nepovažoval za dôvodné.

K námietkam navrhovateľa ohľadom práva vedľajšieho účastníka na zastúpenie a účelnosť týchto trov odvolací súd poukazuje na čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi za podmienok ustanovených zákonom. Tak ako navrhovateľ má právo nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, takisto každý účastník súdneho konania za rovnakých podmienok môže toto právo garantované ústavou využiť za podmienok, ktoré v danom prípade bližšie upravuje Občiansky súdny poriadok.

V ustanovení § 93 ods. 2 O. s. p. zákonodarca zvýšil ochranu spotrebiteľov, keď umožnil na strane spotrebiteľa ako vedľajšiemu účastníkovi zúčastniť sa konania takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, pričom takýmto predpisom je aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Z ustanovenia § 18 O. s. p. vyplýva, že účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie.

Podľa § 24 O. s. p. účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. V zmysle § 25 ods. 1 O. s. p. ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta.

Z citovaných ustanovení vyplýva rovnaké právo každého účastníka, teda aj vedľajšieho účastníka nechať sa v konaní zastupovať, a to aj advokátskou kanceláriou, či advokátom. Zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by takéto právo vedľajší účastník nemal. Vedľajší účastník správne vo vyjadrení k odvolaniu argumentuje princípom tzv. „rovnosti zbrani“, pričom aj navrhovateľ využil zákonné právo a je zastúpený advokátskou kanceláriou, avšak toto právo upiera vedľajšiemu účastníkovi, resp. ho spochybňuje poukazujúc na to, že takéto trovy nie sú účelné. Pre takýto záver nie je žiaden rozumný dôvod, pričom odporuje vyššie citovanej právnej úprave.

Vedľajší účastník má v občianskom súdnom konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, na strane ktorého stojí (§ 93 ods. 4). V zmysle odseku 3 do konania vstupuje z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. V danom prípade vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu, pričom nenastala situácia, ktorú predpokladá citované ustanovenie v poslednej vete, že by musel súd o prípustnosti vedľajšieho účastníka rozhodovať. Vstup vedľajšieho účastníka do konania nie je podmienený v takomto prípade súhlasom spotrebiteľa a dokonca ani jeho vedomosťou o vstupe združenia do konania.

Ustanovenie § 137 Občianskeho súdneho poriadku vymenúva trovy konania, medzi ktoré patrí aj náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, pričom takouto ochranou je aj združenie. V citovaných ustanoveniach je zákonodarcom implementovaná Smernica o ochrane spotrebiteľa č. 93/13/EHS pred nekalými zmluvnými podmienkami v čl. 7 stanovenú povinnosť členských štátov umožniť, aby organizácie na ochranu spotrebiteľov mali adekvátne a účinné prostriedky na ochranu spotrebiteľských práv. Týmto účinným

prostriedkom je vstup občianskeho združenia do konania na strane spotrebiteľa a jeho postavenie vedľajšieho účastníka s procesnými právami. Umožniť na jednej strane občianskemu združeniu vstúpiť do konania, ale nepriznať mu, ak je v konaní úspešný, právo na náhradu trov, ktoré v konaní vynaložil, vrátane právneho zastúpenia, je popri už vyššie uvedenom aj nesprávnym výkladom čl. 7 citovanej Smernice o nekalých zmluvných podmienkach, čo v konečnom dôsledku by v praxi znamenalo, že združenie na ochranu práv spotrebiteľov by odrádzalo od vstupu do ďalších konaní, ale na druhej strane by dodávateľovi umožňovalo bez rizika si od spotrebiteľov naďalej uplatňovať neprijateľné zmluvné podmienky.

Navrhovateľ v odvolaní uvádza, že vynaložené trovy nie sú účelne vynaloženými, a preto existuje dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 150 O. s. p.

Zákon umožňuje, aby pri výklade ustanovenia § 142 ods. 1 súd mohol aplikovať prípadne ustanovenie § 150 O. s. p., ktoré pri splnení podmienok uvedených v § 150 umožňuje nepriznať úspešnému účastníkovi náhradu trov konania. Odvolací súd zdôrazňuje, že treba rozlišovať účelnosť vynaložených trov konania a predpoklady upravené v § 150 O. s. p., kedy takéto právo súd neprizná. Účelnosť vynaložených trov obsahuje len možnosť súdu skúmať, či takto vynaložené trovy konania účastníka konania v zmysle § 137 O. s. p. sú v rozsahu, ktoré sú potrebné na realizáciu jeho práva.

Z hľadiska účelnosti trov prvostupňový súd tieto priznal správne, keďže išlo o základné úkony právnej pomoci, z ktorých vedľajší účastník vychádzal pri návrhu na nahradenie trov konania.

Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na nutnosť aplikácie § 150 O. s. p., bližšie nekonkretizoval, či ide odsek 1 alebo 2. Aplikácia tohto ustanovenia je možná z dôvodu, ktorý toto ustanovenie predpokladá, teda nie z dôvodu neúčelnosti trov, alebo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré spočívajú úplne na iných základoch, kedy súd skúma nárok na náhradu trov konania s prihliadnutím na osobitosti tohto konania.

Odvolací súd v súlade s § 150 ods. 1 skúmal, či neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by súd nemal priznať náhradu trov konania vedľajšieho účastníka. Vedľajší účastník pri svojom úkone poukázal na premlčanie nároku, teda uviedol rozhodujúce skutočnosti, ktoré sú relevantné pre rozhodnutie vo veci.

Taktiež v zmysle odseku 2 uplatnené trovy konania nie sú neprimerané voči uplatňovanej pohľadávke.

Zároveň odvolací súd zistil, že tvrdenia navrhovateľa v odvolaní nie sú pravdivé, keď tvrdil, že námietku premlčania vzniesla odporkyňa, ako aj to, že súd bol povinný prihliadnuť na námietku premlčania ex offa.

Ak tvrdí, že súd je povinný na námietku premlčania prihliadnuť ex offa, nedáva žiadny zmysel, prečo žaluje opakovane vo veľkých množstvách žalob premlčané pohľadávky, keď je vopred daný predpoklad neúspechu takejto žaloby. Vedľajší účastník správne vo svojom vyjadrení poukázal na to, že nie všetky súdy dôsledne aplikujú právne predpisy vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, neprihliadajú ani na námietku premlčania. Odvolací súd dodáva, že z hľadiska teórie práva rozoznávame preklúziu a premlčanie, pričom v prípade, ak právna norma výslovne upravuje prekludovanie práva, súd je povinný na ňu z úradnej povinnosti prihliadnuť, avšak v prípade premlčania nároku je potrebná aj aktivita účastníka, ktorý môže vzniesť námietku premlčania, iba v takom prípade je povinný súd na ňu prihliadnuť. Odvolací súd je toho názoru, že prihliadanie ex offa na premlčanie len v spotrebiteľských sporoch aj vzhľadom na vývoj práva, právnu úpravu v iných právnych normách predstavuje legislatívny nedostatok, spôsobujúci zmätok a vnáša neprípustné možnosti. Preto odvolací súd považuje za správne a právne čisté, ak aj spotrebiteľa, hoci aj zastúpení vedľajším účastníkom, vznášajú námietku premlčania.

Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že odporkyňa vo svojich vyjadreniach súhlasila s uplatneným nárokom, žiadala splátky. Vedľajší účastník vo svojom podaní zo dňa 21. 05. 2014 sa konkrétne vyjadril ku danému sporu, teda jeho podanie nemožno považovať za formulárové, typické. V tomto podaní zároveň vzniesol námietku premlčania reagujúc na konkrétnu skutkovú situáciu.

Odporkyňa až vo svojom e-maile zo dňa 28. mája 2014 uviedla, že nebola dostatočne oboznámená s tým, že nárok je premlčaný, preto vyhlásila, že sa stotožňuje s vyjadrením vedľajšieho účastníka.

Je preto nepochybné, že to bol vedľajší účastník, ktorý vzniesol námietku premlčania, nie odporkyňa, ktorá sa k nemu len pripojila. Vedľajší účastník splnil svoje poslanie, v spore chránil práva odporkyne. Nie je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že vedľajší účastník na strane odporkyne svojím konaním nijako neprispel k meritórnemu rozhodnutiu, a preto v jeho trovy nie sú účelné.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O. s. p., § 151 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p., keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný vedľajší účastník, preto mu patrí náhrada trov odvolacieho konania, ktorá pozostáva z odmeny za jeden úkon právnej pomoci, a to vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa zo dňa 18. 04. 2013 v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Odvolací súd v danom prípade zastáva iný názor pri výpočte odmeny za právne zastupovanie v odvolacom konaní v prípade, ak odvolanie bolo podané len do trov konania s prihliadnutím na principiálnu zásadu, že vo všetkých prípadoch súd rozhoduje rovnako. Túto úvahu odôvodňuje tým, že v súdnej praxi nastalo niekoľko prípadov, keď predmetom konania vo veci samej boli vysoké hodnoty a predmetom odvolania sa stali len trovy konania vo vzťahu k nesprávnemu výpočtu, ktorý predstavoval rádovo sumy do 10 €. V takomto prípade by mohla nastať situácia, kedy odmena za právne zastúpenie v prípade rozhodovania o trovách konania by bola nepomerne vysoká a nedôvodná.

Preto odvolací súd v takomto prípade vychádza zo skutočnosti, že tarifná odmena advokáta za zastupovanie v odvolacom konaní, pokiaľ predmetom je výška priznaných trov, vyplýva z tarifnej hodnoty, ktorá predstavuje výšku namietaných trov konania, pričom tento nárok posudzuje podľa § 10 citovanej vyhlášky, pretože skutočným predmetom konania, v ktorom v danom prípade sa poskytuje právna pomoc, je len výška trov konania.

V rozhodovanom prípade odvolací súd vychádzal z namietanej hodnoty, ktorou je suma priznaných trov prvostupňového konania vo výške 138,90 €. Podľa § 10 ods. 1 citovanej vyhlášky patrí odmena advokátovi za jeden úkon právnej pomoci vo výške 16,60 € a 8,04 € režijný paušál, spolu 24,64 €.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.